

DOMERIAVANIE DEMÄNOVSKEJ JASKYNE MIERU

Peter Holúbek

Demänovská jaskyňa mieru je najrozsiahlejšou jaskyňou Demänovského jaskynného systému, ktorý pozostáva z deviatich speleologicky prepojených lokalít (Demänovská jaskyňa slobody, Demänovská ľadová jaskyňa, Pustá jaskyňa, Demänovská jaskyňa mieru, Jaskyňa trosiek, Vyvieranie, Pavúčia jaskyňa, Údolná jaskyňa a Jaskyňa pod útesom). O jej výnimočnosti svedčí aj fakt, že hoci ju objavili prekopením polosifónu zo známej Demänovskej ľadovej jaskyne, dostala nový názov, čo sa hneď akceptovalo, i keď v speleológii ide o jav výnimočný.

Hneď po objavení jaskyne v roku 1952 sa pod vedením A. Droppu začalo zameriavanie jej rozsiahlych podzemných priestorov. Z neho existuje plán jaskyne v mierke 1:1162, ktorý je uverejnený v monografii *Demänovské jaskyne* z roku 1957. A. Droppa v texte uvádza, že zamerali 3868 m priestorov. Ide o prehľadný a čitateľný meračský dokument, v ktorom boli podľa vtedajšieho stupňa poznania podzemia zakreslené všetky rozsiahlejšie a významnejšie priestory. Dôležité je, že každý meračský bod (okrem niekoľkých bodov zničených pri sprístupňovacích prácach) je solídne stabilizovaný. Najčastejšie ide o zabetónovaný masívny hák alebo klinok, spravidla citlivo označený červenou bodkou. Väčšina meračských bodov má dokonca zachované číslo napísané grafitovou ceruzkou na malom štítku alebo na sintrovej hmote. Tesne plazivkovité priestory, ak neboli zamerané, tak sú aspoň orientačne zakreslené. V *Prehlade preskúmaných jaskýň na Slovensku* z roku 1973 A. Droppa uvádza dĺžku jaskyne 6690 m.

Po tomto meraní nastalo dlhšie obdobie, počas ktorého na viacerých miestach jaskyne jaskyniari objavili a preskúmali stovky metrov nových priestorov. Tieto sa však priebežne nezameriavali a nedopĺňali do plánu jaskyne od A. Droppu. Existuje síce rozsiahla sieť stabilizo-

vaných meračských bodov v horných partiách pri Pavúčej jaskyni, avšak nie je známy autor tohto polygóneho tahu (azda V. Žikeš). Podstatné je, že z tohto merania nepoznáme mapový podklad. Meračské body tu predstavujú oceľové skoby zatlačené v dreve osadenom vo vyvrtanej diere s priemerom 6 mm.

S časovým odstupom viac ako 30 rokov od merania A. Droppu sa po prepojení Demänovskej jaskyne slobody a Demänovskej jaskyne mieru, aby sa spresnila dĺžka Demänovského jaskynného systému, pristúpilo z iniciatívy jaskyniarov z oblastných skupín Slovenskej speleologickej spoločnosti Handlová a Demänovská Dolina k novému zameriavaniu Demänovskej jaskyne mieru. Azda z nedôvery k existujúcemu plánu jaskyne od A. Droppu sa nezačali dokumentovať nové priestory, ale znovu sa premeriavali už zamerané priestory. K dokumentácii novobjavených priestorov však už nedošlo, a tak sa plán jaskyne z tohto merania, ktorý skompletizoval v polovici 90. rokov D. Diko, podstatne nelíši od plánu jaskyne od A. Droppu. Škoda, že pri tomto meraní sa viac-menej podcenilo stabilizovanie meračských bodov. Tieto zväčša predstavujú klasické „olovká“ vyrobené podľa „ružomberského“ vzoru. Avšak namiesto medeného majú oceľový drôtik, ktorý po rokoch koroduje, čím začínajú odpadávať pripevnené plastické štítky s uvedením čísla meračského bodu. Tým sa meračský bod stáva prakticky bezcenným, pretože v podzemí sa takmer nedá identifikovať. Navyše čísla meračských bodov napísané fixkou sú na hranici čitateľnosti, čo nemožno hovoriť o číslach meračských bodov napísaných A. Droppom klasickou grafitovou ceruzkou.

Nezdokumentované priestory Demänovskej jaskyne mieru sa začali zameriavať po dohode medzi Speleoklubom Nicolaus a Správou slovenských jaskýň v roku 1998 s cieľom komple-

tizácie meračskej dokumentácie Demänovského jaskynného systému. Od 31. 10. 1998 sa počas 43 akcií zameralo 8143 m jaskynných priestorov, čomu zodpovedá 20 súborov (Mier1.ss – Mier19.ss, Pavucia.ss), vrátane Pavúčej jaskyne. Pritom sme osadili 1178 meračských bodov, ktoré sú väčšinou pevne stabilizované. Tvoria ich hliníkové nity s priemerom 5 mm. Takmer každý meračský bod je označený plastickým štítkom s jeho číslom, prípadne inými doplnkovými údajmi.

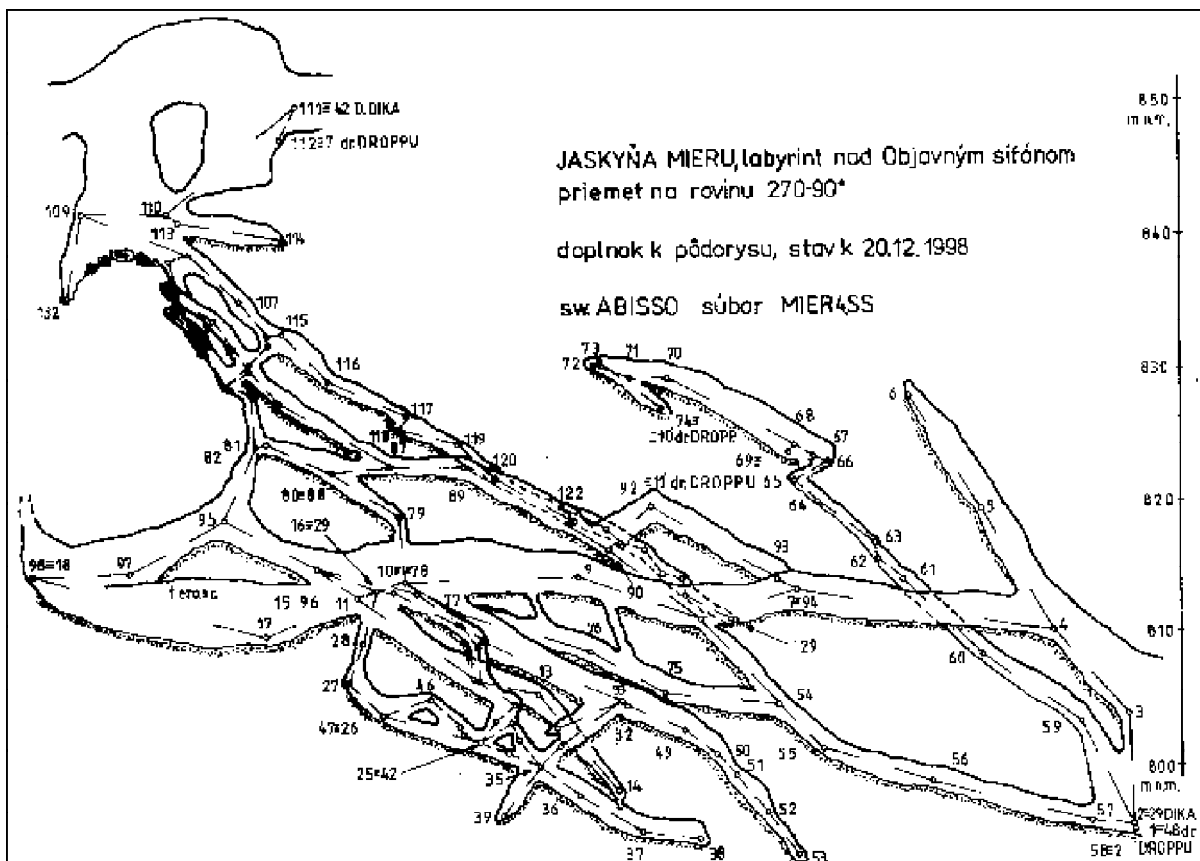
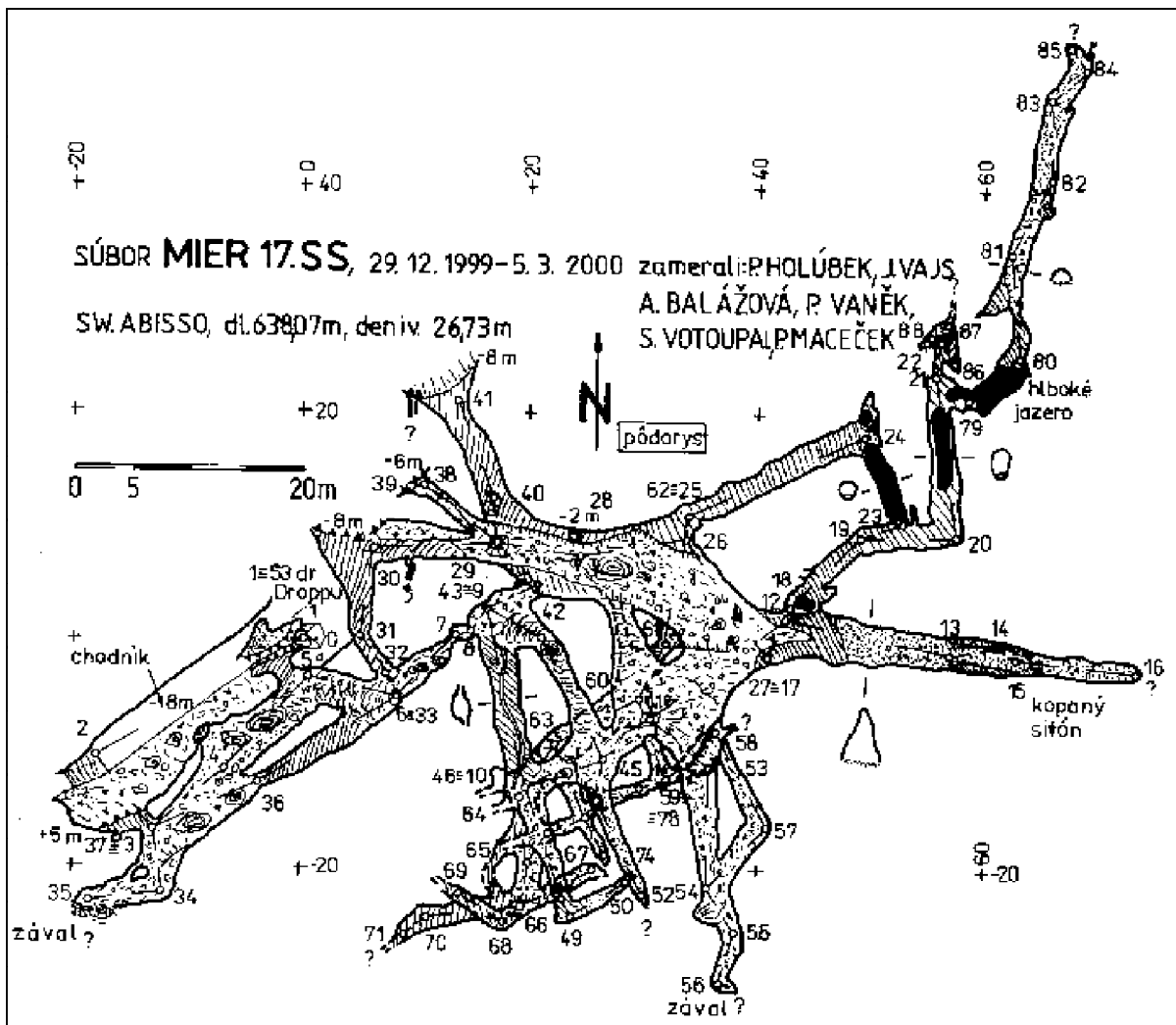
K 22. 4. 2000 Demänovská jaskyňa mieru dosahuje dĺžku 14 833 m. Časť týchto priestorov tvoria dávnejšie známe, avšak nezamerané tesné prepojky medzi jednotlivými vývojovými úrovniami, ako aj priestory, ktoré objavili demänovskí jaskyniari v 80. rokoch lezením alebo kopaním. V jednom prípade ide aj o objav 160 m nových priestorov (súbor MIER5.SS), do ktorých sme prenikli pri zameriavaní jaskyne.

Podľa možností sú novozamerané priestory pripojené na obidve predchádzajúce merania A. Droppu i D. Dika. Z jednotlivých zameraných častí jaskyne sa priebežne vykresľujú plány v mierke 1:500, ktoré sa pripájajú k predchádzajúcim plánom. Meranie zatiaľ nie je skončené. Predpokladáme, že v jaskyni sa nachádzajú ešte ďalšie nezdokumentované chodby. Po domeraní celej jaskyne sa všetky novozamerané úseky dokreslia k plánu A. Droppu.

Pri zameriavaní sme našli množstvo predmetov a materiálu po predchádzajúcich preskúmkoch. Okrem hnojúceho dreva, klinec, starých batérií, zreagovaného karbidu, nástrojov s prehnutými rúčkami a konzerv sme našli aj prázdne fľaše z alkoholických nápojov. Väčšinu z týchto vecí sme vyniesli von z jaskyne. Medzi zaujímavé predmety, ktoré sme našli, patrí historický sekáč na sekanie dier na meračské body, gumu a puzdro na okuliare A. Droppu.

Tab. 1. Prehľad zameraných súborov v Demänovskej jaskyni mieru.

Súbor	Zameraná dĺžka /denivelácia	Pripojenie na meračské body
Mier1.ss	1029,36 m /91,74 m	A. Droppa - 51; D. Diko - 26; Mier 3
Mier2.ss	307,71 m /24,69 m	A. Droppa - 9, 10; D. Diko - 44, 45
Mier3.ss	681,35 m /60,21 m	A. Droppa - 51; D. Diko - 16, 28, 48; Mier 1
Mier4.ss	880,94 m /56,58 m	A. Droppa - 7, 11, 48; D. Diko - 29, 42
Mier5.ss	676,09 m /46,42 m	A. Droppa - 18; D. Diko - 55, 53, 67; Mier 6
Mier6.ss	70,39 m /23,92 m	D. Diko - 67; Mier 5
Mier7.ss	198,27 m /35,52 m	A. Droppa - 39; D. Diko - 19, 68
Mier8.ss	122,06 m /9,16 m	A. Droppa - 19, 21; D. Diko - 54, 56
Mier9.ss	383,46 m /66,29 m	A. Droppa - 17; D. Diko - 52
Mier10.ss	65,04 m /17,92 m	A. Droppa - 40; D. Diko - 20, 66
Mier11.ss	1371,75 m /58,18 m	A. Droppa - 27; D. Diko - 03, 7, 011
Mier12.ss	359,84 m /23,86 m	A. Droppa - 4
Mier13.ss	404,86 m /19,72 m	A. Droppa - 55; D. Diko - 568
Mier14.ss	58,98 m /6,53 m	A. Droppa - 33, 36; D. Diko - 13
Mier15.ss	63,32 m /7,16 m	A. Droppa - 38; D. Diko - 18
Mier16.ss	55,44 m /4,71 m	A. Droppa - 6
Mier17.ss	638,07 m /26,73 m	A. Droppa - 53
Mier18.ss	489,77 m /56,26 m	A. Droppa - 70, 71
Mier19.ss	157,89 m /26,18 m	A. Droppa - 59
Pavucia.ss	128,83 m /16,73 m	A. Droppa - 24

Na meraní Demänovskej jaskyne mieru sa počas 43 pracovných akcií podieľali: A. Balážová (3), M. Danko (5), P. Dohnalová (1), I. Harna (2), L. Holík (3), P. Holúbek (43), Martin Hurta (4), D. Jančovič (1), D. Jančovičová (1), P. Jurečka (3), M. Kováčik (3), P. Maceček (3), P. Nováček (2), S. Page (1), J. Šmoll (2), J. Šurka (3), J. Vajs (3), P. Vaněk (21), L. Vlček (1) a S. Votoupal (4). V zátvorkách uvádzame účasť na meračských akciách. Cennými informáciami o priestoroch, ktoré bolo treba zdokumentovať, prispeli RNDr. A. Droppa, CSc., Ing. J. Džúr a J. Šmoll.

LITERATÚRA

- DROPPA, A. (1957). *Demänovské jaskyne*. Bratislava, 289 s.
- DROPPA, A. (1972). *Geomorfologické pomery Demänovskej doliny*. *Slovenský kras*, 10, Martin, 9–46.
- DROPPA, A. (1973). *Prehľad preskúmaných jaskýň na Slovensku*. *Slovenský kras*, 11, Martin, 111–157.
- DROPPA, P. – REVAJ, P. – ŠROL, S. (1952). *Nové jaskynné objavy v Demänovskej doline*. *Krásy Slovenska*, 29, 6, 134–136.
- HOCHMUTH, Z. (1995). *Mapovanie jaskýň*. *Liptovský Mikuláš*, 80 s.
- LUTONSKÝ, M. (1988). *Nové zameriavanie jaskyne Mieru*. *Spravodaj SSS*, 19, 1–2, 44–45.
- LUTONSKÝ, M. (1990). *Tri roky meračských prác v jaskyni Mieru*. *Spravodajca SSS*, 21, 1, 28–29.